

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
ALE VIEȚII
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare,1
MD–2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 21-05-02
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com

**SECTION OF LIFE SCIENCES
OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Stefan cel Mare Ave, 1
MD–2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 21-05-02
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.02 ”Mobilizarea resurselor genetice vegetale, ameliorarea soiurilor de plante, valorificarea lor ca culturi furajere, melifere și energetice în circuitul bioeconomic”, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Conducătorul proiectului : Dr. ȚÎȚEI Victor, perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Adunarea Generală a secției Științe ale Vieții din 16 decembrie 2022 și a concluziilor experților.

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2022 - 20.80009.5107.02 ”Mobilizarea resurselor genetice vegetale, ameliorarea soiurilor de plante, valorificarea lor ca culturi furajere, melifere și energetice în circuitul bioeconomic”, conducătorul proiectului dr. ȚÎȚEI Victor, Grădina Botanică Națională (Institut) “A. Ciubotaru”

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (29,4).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Foarte bine”.*

Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale au fost realizate de echipa de cercetare în totalitate prin realizarea a 27 de acțiuni de cercetare, studiu și analiză:

- s-a studiat surse bibliografice, schimb de material biologic pentru îmbunătățirea și selectarea unor specii noi de taxoni (furajeri, meliferi, energetici) pretabili pentru cultivare în condițiile pedoclimaterice ale republicii;
- genofondului de plante cu potențial furajer, melifer și de biomasă energetică s-a majorat cu 44 taxoni noi din fam. *Asteraceae*, *Fabaceae* *Hydrophyllaceae*, *Poaceae*, *Malvaceae*, *Brassicaceae*, *Amaranthaceae*, *Salicaceae*.
- s-au testat soiurile noi de taxoni;
- s-au determinat parametrii fizici ai semințelor taxonilor cercetați și efectuate analize organoleptice și biochimice privind compoziția furajului, etc.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Foarte bine”:*

- articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS - 12
 - în reviste din străinătate recunoscute – 5 (în tipar)
 - în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, categoria B – 1
 - Articole în materiale ale conferințelor științifice internațional – 8
 - Teze ale conferințelor științifice – 42
- Din totalul de 68 publicații, 23 sunt în tipar.

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Foarte bine”.*

- Cereri pentru brevet de soi de plantă – 2
- Cereri pentru brevet invenții de scurtă durată -1
- adeverințe soi de plante - 4
- materiale la saloanele de invenție (medalii, diplome, prezentări, etc) – 8
- participări la emisiuni TV/radio – 8

Rezultatele obținute în proiect au fost prezentate la 16 manifestări științifice, au fost publicate în 68 lucrări științifice inclusiv 12 lucrări în reviste WoS Collection; expuse în cadrul a 3 saloane internaționale de invenții (EUROINVENT, INVENTICA și TRAIAN VUIA din România), fiind apreciate cu 5 medalii aur, 2 medalii argint, 1 medalii bronz și 2 diplome de excelență; precum și diseminate în cadrul a 3 emisiuni TV/Radio.:

4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Bine”.*

Ponderea tinerilor în proiect este de 28.5 %, În această perioadă nu au fost susținute teze de doctor, master, etc.

Concluzii, recomandări

Rezultatele obținute pot fi cu succes incluse în circuitul bioeconomic prin valorificarea durabilă și sustenabilă a taxonilor cercetați. Formele productive și soiurile noi formate, cu utilități multiple pot fi utilizate și pentru valorificarea terenurilor marginale și slab productive cu grad sporit de eroziune, alunecări, etc. excluse din circuitul agricol. Diversificarea resurselor de plante melifere pentru extinderea conveierului de asigurare în flux cu hrană a albinelor (polen, nectar, mană) și altor insecte utile au valoare practică precum și diversificarea, majorarea cantitativă a conveierului vedre și formarea rezervelor de furaje conservate pentru perioada de stabulație a animalelor. Valorificarea rațională a resurselor vegetale și a învelișului de sol, a mașinilor și utilajului agricol, a potențialului energetic al biomasei provenite de la creșterea acestor culturilor, fundamentarea elaborării secvențelor tehnologii inovative de producere a biocombustibililor solizi densificați și a substraturilor energetice cu proprietăți conform cerințelor UE au valoare aplicativă, iar implementarea practică va construi la realizarea unor obiective ale priorității strategice- agricultura durabilă, securitatea alimentară și siguranța alimentelor.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc